

УДК 811.111'42:32-022.215
<https://doi.org/10.33989/2524-2490.2020.32.202466>

ВІКТОРІЯ КРАВЧЕНКО
 ORCID 0000-0002-3837-3203

(Полтава) (Poltava)

Place of work: Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University

Country: Ukraine

Email: dr.kravchenkoviki@gmail.com

ПРИНЦИП БІНАРНОСТІ У ФОРМУВАННІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО АНГЛОМОВНОГО ДИСКУРСУ

Статтю присвячено дослідженню особливостей концептів євроінтеграційного дискурсу з акцентуванням на репрезентацію в них опозиції «свій – чужий». Мета роботи – виявити принципи бінарності при формуванні євроінтеграційного політичного дискурсу. Увагу було спрямовано на аналіз протиставлення «минуле – майбутнє», яке репрезентує загальну семіотичну опозицію «свій – чужий». Це дослідження виконане в когнітивно-функціональному аспекті. Показана специфіка ідеології «розширення», яка є рушійним чинником євроінтеграційного дискурсу.

Ключові слова: опозиція «свій – чужий»; політичний дискурс; євроінтеграційний дискурс; вербальна репрезентація концепту; концепт ЄВРОІПА.

Взаємозв'язки мови та соціальної дійсності, мови та ідеології, мови та влади постійно перебувають в центрі уваги сучасної лінгвістики. Актуальним напрямом досліджень у цій сфері є вивчення політичної комунікації, що перетворилася на провідну тему в суспільних науках (Онуфрив, 2005; Паршин, 2001; Фоменко, 1998; Чабан, 1997; Шейгал, 2004; Яворська, 2005; Leeuwen & Wodak, 1999; van Dijk, 2004; Weiss & Wodak, 2002).

Особливістю цієї проблематики є той факт, що дослідники мають справу з новими видами політичного дискурсу, які нещодавно виникли й перебувають у стані формування. Нові різновиди політичного дискурсу стають загальнодоступними завдяки розвитковим мережам Інтернет. Поява одного з таких дискурсивних різновидів пов'язана з політичними та економічними змінами на європейському континенті. Процеси європейської інтеграції спричинили цілий комплекс важливих соціокультурних наслідків, які зумовили, зокрема, виникнення відповідного дискурсу. Проблема євроінтеграції займає помітне місце в сучасних дослідженнях різних галузей, які так чи так мають справу з дискурсивними практиками: політології (Левенталь, 1993; Huntington, 1996), соціології (Leeuwen & Wodak, 1999), філософії (Baumgartner, 1997), прикладної лінгвістики (Чилтон, 1990; Ильин, 1994; Ильин, 1997; Weiss & Wodak, 2002) тощо.

У цьому дослідженні розглянуто європейський інтеграційний дискурс, який є різновидом англомовного політичного дискурсу, що почав формуватися в 90-х рр. ХХ ст. в межах Європейського Союзу (ЄС). До такого різновиду дискурсу можна віднести сукупність текстів, присвячених євроінтеграції, тобто процесу політичного та економічного об'єднання більшості країн Європи.

Актуальність цієї статті зумовлена інтересом до вивчення нових дискурсивних форм, зокрема нових різновидів політичного дискурсу, що перебувають у процесі становлення. Європейській інтеграційний дискурс будується на нових концептуальних засадах і є важливим матеріалом для вивчення новостворюваних ідеологій, узятих у їхньому лінгвістичному вираженні.

Матеріалом дослідження є корпус англомовних електронних текстів сайтів Євросоюзу та британських періодичних видань за останні 10 років, який складається переважно з текстів офіційних промов, постанов та декларацій. Особливу увагу також було приділено аналізу контекстів, що містили метафоричні вислови з питань європейської інтеграції.

Існують певні співвідношення уявлень, які належать до глибинних шарів ментального простору та беруть початок з архетипних, найдавніших уявлень, які становлять собою базові бінарні опозиції культури та є універсальними засобами пізнання світу. Важливу роль у вивченні механізму дії бінарної опозиції відіграє поняття медіації, тобто посередництва між крайніми членами опозиції.

За словами В. П. Руднева, «у сучасному житті ми також користуємося бінарними опозиціями: можна – не можна, прийнято – не прийнято, істинно – помилково, так – ні, твердження – заперечення, знання – незнання тощо. Роль бінарних опозицій, відкрита у ХХ столітті, не знає кордонів: вони вживаються в діапазоні від віршованого ритму, який побудований на бінарному чергуванні найдрібніших одиниць мови (ударний склад – ненаголошений склад), до біологічних ритмів дня й ночі, зими й літа, а також культурних ритмів: ідеалістична культура – матеріалістична культура» (Руднев, 2009, с.48-49).

Бінарні опозиції, поза всякими сумнівами, є універсальним засобом пізнання світу, а сфера їхнього застосування практично безмежна (Капралова, 2017). До бінарних загальнокультурних опозицій, що співвідносяться з архетипами, належать опозиції «верх – низ», «далеко – близько», «добре – погано», «свої – чужі», «праве – ліве» та ін. Зіставлення цих бінарних опозицій передбачає осмислення «свого» на тлі «чужого».

Протиставлення «свой – чужий» у різних видах пронизує всю культуру та є одним із головних протиставлень, яке формує будь-яке колективне, масове, народне, національне світосприйняття (Степанов, 1997, с. 126). Ми будемо виходити з того, що в основі будь-якого порівняння та зіставлення лежать механізми тотожності та відмінності «свого» й «чужого» (Зусман, 2011).

Отже, за мету поставимо розглянути опозицію «минуле – майбутнє», в основі якої механізми тотожності та відмінності категорій «свої» – «чужі». Ця опозиція розкриває те, як представлений концепт ЄВРОПА на вісі часу, та показує два часових плани – минуле та майбутнє Європи.

На думку С. Хантінгтона, в досліджуваного концепту є «спільне європейське минуле: феодалізм, Відродження, Реформація, Просвітництво, здобутки Французької революції, індустриальний поворот, поширення західного християнства» (Huntington, 1996, с. 29) – тобто все те, що уособлює підвалини європейського суспільства. Зосередимо увагу на концептуальній змінній «минуле» Європи й на тому, чим вона представлена в досліджуваному дискурсі. Як свідчить аналіз мовного матеріалу, ця змінна в дискурсі представлена такими мовними корелятами, як війна, холодна війна, національна ганьба, страждання тощо. Проілюструємо деякі з виявлених типів інтерпретації концептуальної змінної.

Минуле Європи розглядають під кутом того, чого концепт ЄВРОПА не може позбутися: «*Shame about the past and the threat of communism, forced Europeans to do 'something'*» (The Guardian); «<...>During the 20th century, **dramatic events** – particularly **two world wars and countless other conflicts** on European soil caused millions of deaths. There were times when all hope seemed lost» (Official Website of the European); «**The conflict in Yugoslavia is really due to an inability to forget the past – a past that was at times certainly bloody, fraudulent and malignant**» (Council of Europe); «As Commission President Romano Prodi has pointed out, by sticking to its commitment to the candidate countries the Union has put an end to the **injustice and brutality of the 20th century, with its totalitarianisms and the Cold War**» (Official Website of the European).

Отже, в минулому Європи спостережено певні моменти, що несуть негативне сприйняття «Європи як ідеї». З історичного минулого Європі залишилися в спадок спогади про тоталітаризм, який передбачає поширення влади та домінування через набуття політичного та економічного контролю над іншими регіонами з використанням відкритої диктатури. У минулому Європи тоталітарними державами були гітлерівська Німеччина, фашистська Італія, франкістська Іспанія, тому термін «тоталітаризм» використовують з метою осуду та догани.

Ще одним зі спірних моментів у минулому Європи є період Холодної війни. У цей період мав місце антагонізм, який поділив континент на Захід та Схід: «*The European Union is putting an end to the split in our continent – the rift that, from 1945 onwards, separated the free world from the Communist world*» (Official Website of the European); «*The chasm between Eastern and Western Europe that opened up after the Soviet-communist occupation of the eastern half of the continent at the end of World War II*» (BBC News); «*The Baltic was an important borderline during the Cold War*» (The Guardian); «<...> **the Cold War division of Europe**» (Official Website of the European). Як свідчать приклади, Європа стала «центральною фронтою», коли протистояли два протилежні ідеологічні блоки: «*The Cold War had assigned Europe the unique status of "central front"*» (Official Website of the European).

У євроінтеграційному дискурсі цей період позначено певним застоєм, бездіяльністю (stagnation, statism), наприклад: «*A number of key factors have consigned Europe to stagnation and most of them reflect its love affair with Socialism. Its embrace of statism was undeterred by the long years of the Cold War when the then-Soviet Russia threatened to impose Communism on the whole of Europe. It had seized or was ceded Eastern Europe after World War II*» (The Guardian).

Для євроінтеграційного дискурсу є релевантним питання щодо початку процесу інтеграції в Європі, оскільки існує ідея про те, що під час Холодної війни була започаткована інтеграція в Європі, наприклад: «*Throughout the Cold War period it enabled Europe's democratic and freedom-loving countries to stick together*»; «*The progress of European integration started 50 years ago*» (Official Website of the European). Ще тоді Європа стала не лише зоною вільної торгівлі, але чимось більшим, що нині й об'єднує країни Європи в єдине ціле та закладає підвалини для побудови «нової Європи»: «*Europe long ago became more than a free-trade area simply guaranteeing economic growth. The discussion on the borders of Europe is strongly linked with Europe's understanding of itself*» (Official Website of the European). З об'єднанням Європи в ЄС та з популяризацією ідеї європейської ідентичності «минуле» з його війнами та стражданнями відходить на задній план, наприклад: «*The process of uniting Europe began with the political vision of the EU's founding fathers. Their primary concern was to ensure that war could never again ravage Europe as it had for centuries past*» (Official Website of the European); «*Strengthening the sense of European identity in all parts of the continent is a means of laying old fears and old conflicts to rest, of dispelling the evil phantoms from our collective past, and of replacing inherited prejudice by a spirit of respect and co-operation*» (Official Website of the European).

Отже, європейці доходять висновку, що, яким би поганим чи хорошим не було минуле Європи, його треба пам'ятати: «*We must remember the good and evil in our past*» (Council of Europe).

Лівий член бінарної опозиції «минуле – майбутнє» в дискурсі, що досліджувався, семантично менш навантажений. Концептуальна змінна «майбутнє» актуалізована в концептуальному полі концепту ЄВРОПА варіативними реалізаціями концептів «надія», «мир», «демократія», «розум», «нове майбутнє»: «*There will probably be further move to more democratic structures in Europe over the next few years*» (BBC News). «*The EU must continue to make its contribution towards a stable and lasting peace in Western Europe and, in the new future, in Eastern and south-eastern Europe as well*» (Official Website of the European).

У євроінтеграційному політичному дискурсі «майбутнє» розглянено як відносне благо для європейців: «*All in all, the future holds more good than bad for the majority of Europeans. Nearly half of EU citizens believe that their children and grandchildren will have a better life than they have had*» (Official Website of the European).

Громадяни ЄС Європу метафорично концептуалізують як СВІЙ ДІМ. Майбутнє інтерпретоване як щось, що потрібно будувати, збирати по цеглинках, закласти фундамент: «*A future built on shared fundamental values: those of peace, democracy, the rule of law, human rights and the protection of minorities*» (Official Website of the European).

Опозиція «свій – чужий» знайшла своє відображення в метафорі ДОМУ. Метафоричний європейський ДІМ (European home) – це не просто об'єднання народів і націй під спільним дахом, але й засіб розподілу на основі семантичної опозиції «свій – чужий». У репрезентації такого розуміння про ДІМ лежить не поняття про будівлю (house), а поняття про щось створене, побудоване, спільне для всіх «своїх», які об'єднуються притулком такого дому. Тобто ДІМ – це місце, де перебувають «свої». Межі дому сприймаються як межа між світом «своїх» та світом «чужих» (Красних, 2003, с. 305).

Для європейців, згідно з даними текстів, присвячених тематиці євроінтеграції, є важливим «оселитися» у спільному «європейському домі». Слід підкреслити різницю між значеннями англійських лексем *home* та *house*. Основним значенням лексичної одиниці *home* є «люди, які живуть у певному домі», який, зі свого боку, є будівлею – *house*. До цього дому (*home*) належать лише «свої», тому з'являється образ європейської сім'ї (European family). Проте не всі країни європейського континенту змогли потрапити до такого будинку (*house*) – його зовнішні межі захищає фортеця

(Fortress Europe). Фортеця – це передусім ідея безпеки, захисту від навколишнього світу: «*The EU tightened control over its external borders, earning the nickname “Fortress Europe”*» (Council of Europe). Ця фортеця буде захищати ЄС від «чужих», якими є іноземці, іммігранти: «*We will have a model far right Euro-party dedicated not to world domination and the Final Solution but turning the continent into a fortress against foreigners <...>*» (The Guardian); «*A new vision of Europe is emerging. Borderless inside, it would form a largely white fortress to stand against the alien hordes of Muslims and former communists that menace it from the east, a place that pays lip-service to a tolerance of Jews while focusing on the main agenda, which is to keep immigrants out*» (The Guardian). Семантично близькою до лексеми «fortress» є лексема «castle», яка знайшла аналогічне значення в англійському прислів'ї «*My home is my castle*». Мета англійців – мати власний будинок із садком (a house with a garden). Це свідчить про потяг до незалежності, до закритості свого сімейного кола. Тому в англійській мові існує наведене вище прислів'я, яке показує, що англійці, як і всі європейці, охороняють свій дім від чужинців (Городецька, 2002, с. 66).

Але все ж таки модель розвитку Європи у вигляді закритої й захищеної «фортеці» не приймають європейські політики, на противагу моделі Європи як «дому» – більш гостинного, відкритого простору, де вистачає місця всім (Аскерсон, 2002, с. 33). Тому представники владних структур Євросоюзу пропонують відхилити модель розвитку Європи у вигляді певної закритої сутності, якою вважають фортецю: «*We (Robin Cook's speech to Labour party) reject the model of a fortress Europe which shuts out those new democracies from sharing our prosperity*» (The Guardian). В одному з прикладів європейський дипломат висловлює думку, що будівля муру не допоможе вирішити проблему з нелегальними іммігрантами: «*Illegal immigration is a growing problem, but we can't just build a wall around the EU. We need to encourage economic development in other countries, through both trade and aid, so that people have better opportunities in their own countries*» (Council of Europe).

Опозиція «свій – чужий» реалізована також у метафоричному позначенні ЄС як елітного клубу. Оскільки клуб здебільшого є зібранням у певному приміщенні, таке позначення можна розглядати як варіант реалізації концепту ДІМ, утворений за допомогою метонімії: зібрання – приміщення, у якому відбуваються зібрання: «*The EU prepare to invite 10 new countries to join the elite club*» (Council of Europe); «*EU – a club of nation-state*» (The Guardian). Клуб передбачає певну організацію, де збираються лише «члени клубу», пов'язані спільними інтересами та діяльністю. Найчастіше клуб буває недосяжним для тих, хто не є членом, особливо якщо це елітний клуб.

Модальний план темпорального простору «теперішнє» показує, що ЄВРОПА ще не досягла того вигляду, якого всі прагнуть: «*I don't dismiss the idea of a united Europe simply because it isn't perfect today*» (BBC News).

Якою буде «оновлена» ЄВРОПА, може дати відповідь опис концептуальної змінної «майбутнє», яка розкривається за допомогою компаративів: «*We will bequeath to future generations a much better Europe than the continent that we inherited from our ancestors*» (Official Website of the European). Можна бачити, як створюється нова євроінтеграційна ідеологія, що позитивно представляє досліджуваний концепт за допомогою порівняльних характеристик: «*The sort of Europe I (Robin Cook) want to see in 2010 is a Europe with which everyone in this country can be comfortable. A wider Europe. A prosperous Europe. A safer Europe. A stable Europe. And strong Europe*» (The Guardian).

Як вважають європейські політики, без ЄС майбутнє Європи вже не можливе, наприклад: «*Prodi compares Europe's future without a union to the fate of Renaissance Italy whose city-states dominated science, the economy, military, technology, yet failed to become a world power because they failed to unite politically*» (Council of Europe); «*The EU offers, above all, the best possible 'insurance policy' for a free and peaceful future*» (Official Website of the European).

Але зрозуміло одне – на Європу чекає майбутнє, у якому політики прогнозують продовження процесу розширення – «enlargement». Наприклад: «*The period 2007 to 2015 should see further enlargements of the European Union. In the mean time, its leaders – listening carefully to public opinion – will have to decide where, ultimately, to draw the Union's geographical, political and cultural frontiers*» (Official Website of the European).

Представники владних структур Євросоюзу також мають певні прогнози на майбутнє для Європи, які стосуються Британії, розмірів ЄС, а також частини країн, які ще не ввійшли до ЄС, наприклад: «*Giscard d'Estaing said Turkey would destroy the EU*», «*The decision for an EU-enlargement from 15 to 25 will fundamentally change Europe's political architecture*» (Council of Europe); «*Where Britain will be in 2010 depends on who wins the debate on Europe today. If the debate is won by the Eurosceptics, 2010 will find Britain isolated and weaker*» (The Guardian).

Отже, будь-яке суспільне відродження чи новоутворення починається з установлення нових суспільних ідеалів, системи цінностей, тобто з формування нової ідеології. Подібне відбувається також з євроінтеграційним дискурсом, який є засобом формування нової ідеології Європейського Союзу. Ключовою для формування цієї ідеології виявляється опозиція «свої – чужі», проте межі між «своїм» та «чужим» не є жорсткими, усталеними раз і назавжди.

Для Європейського Союзу спільна ідеологія на сучасному етапі розвитку необхідна, оскільки вона є когнітивним інструментом формування європейської колективної ідентичності, даючи населенню країн ЄС можливість відповісти на ключові питання їхньої самоідентифікації (self-schema) (van Dijk, 2004; див. також: Яворська, 2005, с. 105): Хто ми є? Звідки ми? Що ми робимо? Куди йдемо? Що є добрим, а що поганим? Що нам належить? Тільки маючи ці відповіді, можна сподіватися на створення конкретного образу найближчого та віддаленого майбутнього.

Політизація суспільства й один із результатів цього – його поляризація – спричинили появу різноманітних сучасних реалізацій давньої опозиції «свої – чужі». Ця опозиція стає важливою моделлю поляризації європейського суспільства.

Щодо перспектив розвідок у цьому напрямку, то за допомогою бінарної опозиції можна представити концепти євроінтеграційного дискурсу через опозицію «свій – чужий» та виділити основні типи її реалізації, наприклад: «Захід – Схід», «Європа – Франція та Німеччина», «Стара Європа – Нова Європа», «ЄС – не-ЄС», «Європейці – не-європейці», «Громадяни – не-громадяни», «Хороша Європа – погана Європа».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Аскерсон Н. Нации и регионы. Керни Р. Диалоги о Европе. Москва : Весь мир, 2002. С. 25–33.
- Городецька О. В. Національно-марковані концепти в Британській мовній картині світу ХХ століття : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2002. 182 с.
- Зусман В. Концепт в системі гуманітарного знання. Понятіе и концепт. URL: http://intercomlunn.ucoz.ru/load/v_g_zusman_quot_koncept_v_sisteme_gumanitarnogo_znaniya_quot_chast_1/1-1-0-11 (дата обращения 2.10.2019).
- Ильин М. В. Политический дискурс: слова и смыслы. Государство. Полис. 1994. № 1. С. 127–140.
- Ильин М. В. Слова и смыслы. Опыт описания ключевых политических понятий. Москва : Российская политическая энциклопедия, 1997. 432 с.
- Капралова Е. О. Бинарные оппозиции в гуманитарных исследованиях. URL: <http://izron.ru/articles/aktualnye-voprosy-i-perspektivy-razvitiya-gumanitarnykh-nauk-sbornik-nauchnykh-trudov-po-itogam-mezh-sektsiya-22-teoriya-yazyka-spetsialnost-10-02-19/binarnye-oppozitsii-v-gumanitarnykh-issledovaniyakh/> (дата звернення 12.12.2019).
- Красных В. В. «Свой» среди «чужих»: миф или реальность? Москва : ИТДГК «Гнозис», 2003. 375 с.
- Левенталь Р. Черты общности разделенной Европы. Москва, 1993. 243 с.
- Онуфрив С. Т. Політичний дискурс ЗМІ України у світовому інформаційному просторі : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08. Львів, 2005. 193 с.
- Паршин П. Б. Исследовательские практики, предмет и методы политической лингвистики. *Scripta linguisticae applicatae. Проблемы прикладной лингвистики* : сб. ст. Москва : Азбуковник, 2001. С. 181–208.
- Руднев В. П. Энциклопедический словарь культуры ХХ века: ключевые понятия и тексты. Москва : Аграф, 2009. 543 с.
- Степанов Ю. С. Константы. Словарь русской культуры. Опыт исследования. Москва : Языки славянской культуры, 1997. 824 с.
- Фоменко О. С. Лінгвістичний аналіз сучасного політичного дискурсу США (90-ті роки ХХ ст.) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 1998. 17 с.
- Чабан Н. А. Образ суверенной Украины в вербальном воплощении (на материале публикаций газеты "The New York Times") : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Черкасы, 1997. 179 с.
- Чилтон П. По ту сторону безопасности: метафора у пределов политической мысли. *Рабочий класс и современный мир*. 1990. № 5. С. 66–74.

- Шейгал Е. И. Семиотика политического дискурса. Москва : ИТДГК «Гнозис», 2004. 326 с.
- Яворська Г. М. Дискурс та ідентичність. *Ісламська ідентичність в Україні* / ред.: О. В. Богомолів, С. І. Данилюк, І. М. Семиволос, Г. М. Яворська. Київ : AMES, 2005. С. 80–101.
- Baumgartner H. M. Ein Philosophisches Konzept für Europa. *Polit. Meinung*. Bonn, 1997. Jg. 42, № 331. S. 85–93.
- BBC News URL: <http://news.bbc.co.uk/> (mode of access 14.05.2019).
- Council of Europe URL: <https://www.coe.int/en/web/portal/home> (mode of access 12.09.2019).
- Dijk T. A. van. Ideology and Discourse. A Multidisciplinary Introduction. *Internet Course for the Oberta de Catalunya (UOC)*. Barcelona : Pompeu Fabra University. URL: <http://www.discourses.org/UnpublishedArticles/Ideology%20and%20discourse.pdf> (mode of access 20.09.2019).
- Huntington S. The West Unique, Not Universal. *Foreign Affairs*. November/December 1996. vol. 75. № 6. P. 28–46.
- Lalumiere C. Vers un conseil paneuropéen *Rev. du Marché commun et de l'Union europ.* Paris., 1993. № 369. P. 502–506.
- Leeuwen V., & Wodak R. Legitimizing immigration control: a discourse-historical analysis. *Discourse Studies*. 1999. Vol. 1(1). P. 83–118.
- Official Website of the European Union URL: https://europa.eu/european-union/index_en (mode of access 22.09.2019).
- The Guardian URL: <https://www.theguardian.com/international> (mode of access 04.08.2019).
- Weiss G., & Wodak R. Discourse of (un) employment in Europe. *Text*. 2002. Vol. 22–23. P. 345–367.

VIKTORIJA KRAVCHENKO

THE PRINCIPLE OF BINARITY IN THE FORMATION OF EURO-INTEGRATING ENGLISH DISCOURSE

The article is focuses on the peculiarities of English European integration political discourse concepts.

The article is devoted to the investigation of peculiarities of European integration discourse concepts through the representation of the opposition «our» – «other's» in them. The aim of the study is to examine how the opposition «past» – «future» represents the common semiotic opposition «our» – «other's». The article is done in the cognitive-functional aspect. The specific of enlargement ideology was demonstrated, which is the moving force of the European integration discourse. The first attempt is done to analyse the concept EUROPE as a linguistic phenomenon and to get a multifaceted overview about it. Some semantic peculiarities of this concept are revealed. It was proved that the politicization of society has led to the emergence of various modern realizations of the ancient opposition «our» – «other's». This opposition is becoming an important model for the interpretation of relations in society.

The results of this study may suggest a broader hypothesis for further research into the diachronic investigation of the opposition «our» – «other's» in the English political discourse with the help of the complex analysis which was proposes in this paper.

Key words: opposition «our» – «other's»; political discourse; EU discourse; verbal representation of the concept; concept EUROPE.

REFERENCES

- Askerson, N. (2002). Nacii i regiony. [Nation and regions]. In Kerni R., *Dialogi o Evrope [Dilogies about Europe]* (pp. 25-33). Moskva: Ves' mir [in Russian].
- Baumgartner, H. M. (1997). Ein Philosophisches Konzept für Europa. *Polit. Meinung*. Bonn, Jg. 42, 331, 85-93. *BBC News*. Retrieved form <http://news.bbc.co.uk/>
- Chaban, N. A. (1997). *Obraz suverennoj Ukrainy v verbal'nom voploshhenii (na materiale publikacij gazety "The New York Times") [The image of sovereign Ukraine in a verbal embodiment (based on publications of the newspaper The New York Times)]*. (Extended abstract of PhD diss). Cherkassy [in Russian].
- Chilton, P. (1990). Po tu storonu bezopasnosti: metafora u predelov politicheskoy mysli [Beyond Security: A Metaphor at the Limits of Political Thought]. *Rabochij klass i sovremennij mir [The working class and the modern world]*, 5, 66-74 [in Russian].
- Council of Europe. Retrieved form <https://www.coe.int/en/web/portal/home>
- Dijk, T. A. van (2004). Ideology and Discourse. A Multidisciplinary Introduction. *Internet Course for the Oberta de Catalunya (UOC)*. Barcelona: Pompeu Fabra University. Retrieved form <http://www.discourses.org/UnpublishedArticles/Ideology%20and%20discourse.pdf>
- Fomenko, O. S. (1998). *Linhvistychnyi analiz suchasnogo politychnoho dyskursu SShA (90-ti roky KhKh st.) [Linguistic Analysis of Contemporary Political Discourse of the United States (1990s)]*. (Extended abstract of PhD diss). Kyiv [in Ukrainian].
- Horodetska, O. V. (2002). *Natsionalno-markovani kontsepty v Brytanskii movnii kartyni svitu XX stolittia [Nationally marked concepts in the British linguistic picture of the twentieth century]*. (Extended abstract of PhD diss). Kyiv [in Ukrainian].
- Huntington, S. (1996). The West Unique, Not Universal. *Foreign Affairs*, 75, 6, 28-46.
- Il'in, M. V. (1994). Politicheskij diskurs: slova i smysly. Gosudarstvo [Political discourse: words and meanings. State]. *Polis [Polis]*, 1, 127-140 [in Russian].
- Il'in, M. V. (1997). *Slova i smysly. Opyt opisaniya ključevykh politicheskikh ponjatij [Words and meanings. Experience in describing key political concepts]*. Moskva: Rossijskaja politicheskaja jenciklopedija [in Russian].
- Kapralova, E. O. (2019). *Binarnye oppozicii v gumanitarnyh issledovanijah [Binary Oppositions in Humanitarian Research]*. Retrieved form <http://izron.ru/articles/aktualnye-voprosy-i-perspektivy-razvitiya-gumanitar->

- nykh-nauk-sbornik-nauchnykh-trudov-po-itogam-mezh/sektsiya-22-teoriya-yazyka-spetsialnost-10-02-19/binarnye-oppozitsii-v-gumanitarnykh-issledovaniyakh/ [in Russian].
- Krasnyh, V. V. (2003). «Svoj» sredi «chuzhih»: mif ili real'nost'? ["Our's" among the "Strangers": myth or reality?]. Moskva : ITDGK "Gnozis" [in Russian].
- Lalumiere, C. (1993). Vers un conseil paneuropéen *Rev. du Marché commun et de l'Union europ.* Paris., 369, 502-506.
- Leeuwen, V., & Wodak, R. (1999). Legitimizing immigration control: a discourse-historical analysis. *Discourse Studies*, 1 (1), 83-118.
- Levental', R. (1993). *Cherty obshhnosti razdelennoj Evropy [Common Features of a Divided Europe]*. Moskva [in Russian].
- Official Website of the European Union. Retrieved form https://europa.eu/european-union/index_en
- Onufriiv, S. T. (2005). *Politychnyi dyskurs ZMI Ukrainy u svitovomu informatsiinomu prostori [The political discourse of the Ukraine Mass media in the world informational space]*. (Extended abstract of PhD diss). Lviv [in Ukrainian].
- Parshin, P. B. (2001). Issledovatel'skie praktiki, predmet i metody politicheskoy lingvistiki [Research practices, subject and methods of political linguistics]. *Scripta lingisticae applicatae. Problemy prikladnoj lingvistiki [Scripta lingisticae applicatae. Problems of Applied Linguistics]* (pp 181-208). Moskva: Azbukovnik [in Russian].
- Rudnev, V. P. (2009). *Jenciklopedicheskij slovar' kul'tury XX veka: kljuchevye ponjatija i teksty [Encyclopedic dictionary of culture of the XX century: key concepts and texts]*. Moskva: Agraf [in Russian].
- Shejgal, E. I. (2004). *Semiotika politicheskogo diskursa [The semiotics of political discourse]*. Moskva: ITDGK "Gnozis" [in Russian].
- Stepanov, Ju. S. (1997). *Konstanty. Slovar' russoj kul'tury. Opyt issledovaniija. [Constants Dictionary of Russian culture. Research experience]*. Moskva: Jazyki russoj kul'tury [in Russian].
- The Guardian*. Retrieved form <https://www.theguardian.com/international>
- Weiss, G., & Wodak, R. (2002). Discourse of (un) employment in Europe. *Text*, 22-23, 345-367.
- Yavorska, H. M. (2005). Dyskurs ta identychnist [Discourse and identity]. In O. V. Bohomolov at al. (Eds.), *Islamska identychnist v Ukraini [Islamic Identity in Ukraine]* (pp. 80-101). Kyiv: AMES [in Ukrainian].
- Zusman, V. (2011). *Koncept v sisteme gumanitarnogo znaniija. Ponjatje i koncept. [Concept in the system of humanitarian knowledge. Notion and concept]*. Retrieved form http://intercomlunn.ucoz.ru/load/v_g_zusman_quot_koncept_v_sisteme_gumanitarnogo_znaniija_quot_chast_1/1-1-0-11 [in Russian].

Отримано 12.12.2019 р.